

รายงานการประชุม
คณะอนุกรรมการติดตามและแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ
ครั้งที่ ๑๕ / ๒๕๕๔

วันจันทร์ที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๔ เวลา ๑๒.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมรัฐมนตรี ชั้น ๒๐ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้เข้าประชุม

๑. นายสุวิทย์ คุณกิตติ ประธานอนุกรรมการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. นายเจษฎา แก้วกัลยา รองประธานอนุกรรมการ
แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นายภิมุข สิมะโรจน์ อนุกรรมการ
กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. นายเลิศชัย ศรีอนันต์ อนุกรรมการ
แทนอธิบดีกรมชลประทานและรองอธิบดีกรมชลประทาน
๕. นายจรรยา เลหาเลิศชัย อนุกรรมการ
แทนอธิบดีกรมอุตุฯ มหาวิทยาลัย
๖. นายสุวิทย์ โคสุวรรณ อนุกรรมการ
แทนอธิบดีกรมทรัพยากรธรณี
๗. นายเกรียงศักดิ์ ภิระไร อนุกรรมการ
แทนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
๘. นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อนุกรรมการ
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
๙. นายสุกิจ รักพานิชแสง อนุกรรมการ
แทนอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
๑๐. นายชนาธิป กุลดิลก อนุกรรมการ
แทนอธิบดีกรมป่าไม้
๑๑. นาวาเอกจักรกฤษ มะลิขาว อนุกรรมการ
แทนเจ้ากรมอุทกศาสตร์
๑๒. นายบัณฑิตเดช มั่นคง อนุกรรมการ
แทนปลัดกรุงเทพมหานคร
๑๓. นางวันเพ็ญ แก้วแกมทอง อนุกรรมการ
แทนผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
๑๔. นางจิตสุภา ไตรธรรม อนุกรรมการ
แทนผู้ว่าการการประปาส่วนภูมิภาค

/๑๕. นายศีกวิธ...

๑๕. นายศิวีส คงธนธีระ อนุกรรมการ
แทนผู้อำนวยการการประปานครหลวง
๑๖. นายสุรชัย รัตนเสริมพงศ์ อนุกรรมการ
แทนผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ
๑๗. นายจตุพร บุรุษพัฒน์ อนุกรรมการและเลขานุการ
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
๑๘. นายนิวัติชัย คัมภีร์ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
๑๙. นายบุญจง จรัสดำรงนิത്യ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ
๒๐. นายวิทยา ผลประไพ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการ
ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมทรัพยากรน้ำ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๓. ผู้อำนวยการสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายพลาวุธ น้อยเคียง นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ กรมควบคุมมลพิษ
๒. นายณัฐวุฒิ อินทร นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ กรมควบคุมมลพิษ
๓. นายปรีชา พรหมยะกุล นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ กรมป่าไม้
๔. เจ้าหน้าที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๕ คน
๕. เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำ จำนวน ๑๔ คน

เริ่มประชุมเวลา ๑๒.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
ไม่มี

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๔

ที่ประชุมพิจารณารายงานการประชุม ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๔
ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี ขอแก้ไขในหน้า ๖ ดังนี้

- บรรทัดที่ ๒๒,๒๕,๒๗ แก้ไขคำว่า “Liquid Action” เป็น “Liquefaction”
- บรรทัดที่ ๒๑ ข้อความเดิม “...ไม่ใช่เหตุการณ์แผ่นดินไหว แต่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่” แก้เป็น “...เป็นเหตุการณ์แผ่นดินไหว Aftershock ในพม่า และมีปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่”

/มติที่ประชุม...

มติที่ประชุม : รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๔ ตามที่มีผู้ขอแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบและพิจารณา

๓.๑ รายงานสถานการณ์น้ำ สถานการณ์ภัยแล้ง และการดำเนินการแก้ไขปัญหา

หน่วยงานต่างๆ ในคณะอนุกรรมการติดตามและแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ ได้รายงานสถานการณ์น้ำ สถานการณ์ภัยแล้งและการดำเนินการแก้ไขปัญหา ดังนี้

๑) กรมทรัพยากรน้ำ

นายบุญจง จรัสดำรงนิทย์ ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ รายงานสถานการณ์น้ำในภาพรวม ดังนี้

๑.๑) สถานการณ์น้ำฝน

- ปริมาณฝนสะสมในรอบสัปดาห์ (๑๐ - ๑๖ เมษายน ๒๕๕๔) ทั้งประเทศ มีค่าเฉลี่ย ๑๐.๑๐ มม.

- ปริมาณฝนเฉลี่ยสะสมรายเดือน (วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๔)

• ปริมาณฝนเฉลี่ยสะสมรายเดือนภาคเหนือ = ๑๔๗.๖๔ มม. มากกว่าปี ๒๕๕๓ อยู่ ๙๘.๑๗ มม. และมากกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๖๔.๙๔ มม.

• ปริมาณฝนเฉลี่ยสะสมรายเดือนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ = ๕๗.๘๘ มม. น้อยกว่าปี ๒๕๕๓ อยู่ ๒๗.๓๕ มม. และน้อยกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๔๙.๘๔ มม.

• ปริมาณฝนเฉลี่ยสะสมรายเดือนภาคกลาง = ๑๔๘.๘๖ มม. มากกว่าปี ๒๕๕๓ อยู่ ๗๓.๑๑ มม. และมากกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๔๑.๗๗ มม.

• ปริมาณฝนเฉลี่ยสะสมรายเดือนภาคตะวันออก = ๒๒๓.๑๗ มม. มากกว่าปี ๒๕๕๓ อยู่ ๘๓.๑๔ มม. และมากกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๖๘.๔๔ มม.

• ปริมาณฝนเฉลี่ยสะสมรายเดือนภาคตะวันตก = ๑๗๕.๒๖ มม. มากกว่าปี ๒๕๕๓ อยู่ ๑๕๐.๗๑ มม. และมากกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๘๒.๘๗ มม.

• ปริมาณฝนเฉลี่ยสะสมรายเดือนภาคใต้ = ๗๖๕.๐๕ มม. มากกว่าปี ๒๕๕๓ อยู่ ๕๙๙.๑๓ มม. และมากกว่าค่าเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๕๓๓.๒๓ มม.

- ปริมาณฝนสะสมรายปี ๒๕๕๔ (วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๔) ทั้งประเทศ มีค่าเฉลี่ย ๒๘๔.๓๕ มม. มากกว่าฝนสะสมรายปี ๒๕๕๓ อยู่ ๑๘๖.๐๘ มม. และมากกว่าฝนสะสมเฉลี่ย ๓๐ ปี อยู่ ๑๔๒.๗๑ มม.

๑.๒) สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ณ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๔ ปริมาณน้ำทั้งประเทศ รวม ๓๘,๑๐๖ ล้าน ลบ.ม. หรือ ๕๕ % ของความจุเก็บกัก มากกว่าปี ๒๕๕๓ อยู่ ๑ % และน้อยกว่าปี ๒๕๔๘ อยู่ ๑ %

- เขื่อนที่มีปริมาณน้ำเก็บกักมากกว่าร้อยละ ๘๐ มีจำนวน ๑ แห่ง คือ เขื่อนประแสร์

- เขื่อนที่มีปริมาณน้ำเก็บกักระหว่างร้อยละ ๕๐ - ๘๐ มีจำนวน ๑๗ แห่ง ประกอบด้วย เขื่อนสิรินธร สิริกิติ์ น้ำพุง ลำปางรอง ลำพระเพลิง ลำแซะ มูลบน กิวคอกหมา แม้งัดสมบูรณ์ชลบางพระ กิวลม หนองปลาไหล รัชชประภา ศรีนครินทร์ บางกลาง ลำตะคอง และกระเสียว

/.../

- เชื้อที่มีปริมาณน้ำเก็บกักน้อยกว่าร้อยละ ๕๐ มีจำนวน ๑๕ แห่ง ประกอบด้วย เชื้อปรมาณูรี ขุนด่านปราการชล แก่งกระจาน ทับเสลา น้ำอูน ห้วยหลวง แควน้อย ป่าสัก ชลสิทธิ์ ลำปาว วชิราลงกรณ์ แม่กวางอุดมธารา จุฬารัตน์ ภูมิพล อุบลรัตน์ และคลองสิียด

๑.๓) สภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักส่วนใหญ่ อยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งเป็นระดับปกติของฤดูแล้ง

๑.๔) สถานการณ์น้ำในแม่น้ำโขง ปัจจุบันอยู่ในเกณฑ์ปกติ และมีแนวโน้มทรงตัว

๑.๕) การตรวจวัดปริมาณน้ำท่าของระบบโทรมาตร พบว่าปริมาณน้ำท่าในแม่น้ำชีและมูล ที่สถานีบ้านเหล่านกขุม สถานีกาฬสินธุ์ (ลำปาว) สถานีกมลาไสย (ลำปาว) และสถานีโกสุมพิสัย ปริมาณน้ำท่าอยู่ในเกณฑ์วิกฤติ (น้ำน้อย)

๑.๖) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคาดการณ์พื้นที่ที่เสี่ยงต่อการประสบภัยแล้ง ดังนี้

- พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งมาก จำนวน ๑ จังหวัด คือ จังหวัดอุทัยธานี
- พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งปานกลาง จำนวน ๒๑ จังหวัด คือ จังหวัดเชียงราย

แม่ฮ่องสอน สุโขทัย พะเยา เพชรบูรณ์ ลำพูน เชียงใหม่ จันทบุรี ปราจีนบุรี สระแก้ว ประจวบคีรีขันธ์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ชัยภูมิ หนองคาย ขอนแก่น อำนาจเจริญ นครพนม เลย มหาสารคาม และยโสธร

๑.๗) สถานการณ์เตือนภัย Early Warning เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๔ ในพื้นที่หมู่บ้านร่อนนา ตำบลร่อนพิบูลย์ อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีการเตือนภัยระดับสีเหลือง โดยปริมาณฝนเฉลี่ยสะสมใน ๑๒ ชั่วโมง วัดได้ ๑๒๗ มม. และปริมาณฝนสะสมสูงสุดวัดได้ ๑๓๕ มม.

๒) กรมอุตุนิยมวิทยา

ผู้แทนกรมอุตุนิยมวิทยา รายงานการคาดการณ์ลักษณะอากาศในช่วง ๗ วัน (ตั้งแต่วันที่ ๑๘ - ๒๔ เมษายน ๒๕๕๔) ให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๒.๑) วันที่ ๑๘ - ๒๐ และ วันที่ ๒๔ - ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ความกดอากาศสูงจากประเทศจีนจะแผ่ลงมาถึงภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ทำให้ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคใต้ จะมีฝนฟ้าคะนอง (๒๐ - ๔๐ % ของพื้นที่) และลมกระโชกแรงบางพื้นที่ และอาจเกิดพายุฤดูร้อนได้ในระยะนี้

๒.๒) จากการติดตามสภาพอากาศในขณะนี้ เริ่มมีลมตะวันตกพัดผ่านเข้ามา ทำให้บริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันตกจะมีฝนตกเกือบทุกวัน และมีความเป็นไปได้ว่าฤดูฝนในปีนี้จะมาถึงเร็วกว่าปกติ

๒.๓) เนื่องจากมีลมหนาวจากประเทศจีนพัดผ่านลงมา ส่งผลให้อุณหภูมิต่ำกว่าปกติ ทำให้อุณหภูมิที่ก่อให้เกิดฝนตกลดลง ทำให้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปริมาณฝนสะสมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

นายเจษฎา แก้วกัลยา สอบถามว่า จากการรายงาน บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะมีฝนฟ้าคะนอง (๒๐ - ๔๐ % ของพื้นที่) และอาจเกิดพายุฤดูร้อนได้ในระยะนี้ ปริมาณฝนเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นหรือไม่

นายจรรุญ เลหาเลิศชัย ชี้แจงว่า ปริมาณฝนเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นไม่มาก เนื่องมาจากฝนจะตกในพื้นที่วังแคบและในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เท่านั้น

๓) กรมชลประทาน

ผู้แทนกรมชลประทาน รายงานให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๓.๑) สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ และขนาดกลางทั่วประเทศ จำนวน ๔๐๐ แห่ง ณ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๔ ปริมาณน้ำทั้งหมด = ๔๐,๓๖๖ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๕๕ % ของความจุอ่าง ซึ่งน้อยกว่าปี ๒๕๕๓ (๓๙,๖๗๓) = ๖๙๓ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำใช้การได้ ปี ๒๕๕๔ = ๑๖,๕๖๗ ล้าน ลบ.ม.

๓.๒) การเปรียบเทียบปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง ทั้งประเทศ ปี ๒๕๕๓ กับปี ๒๕๕๔ ณ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๔ แบ่งเป็นรายภาค ดังนี้

- ภาคเหนือ ปริมาณน้ำในอ่างฯ (๕๘ แห่ง) รวม ๑๒,๐๓๒ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๔๗ % ของความจุอ่าง มากกว่าปี ๒๕๕๓ (๙,๖๐๗ ล้าน ลบ.ม.) จำนวน ๒,๔๒๕ ล้าน ลบ.ม.

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณน้ำในอ่างฯ (๒๓๔ แห่ง) รวม ๔,๕๖๗ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๔๘ % ของความจุอ่าง มากกว่าปี ๒๕๕๓ (๓,๗๙๒ ล้าน ลบ.ม.) จำนวน ๗๗๕ ล้าน ลบ.ม.

- ภาคกลาง ปริมาณน้ำในอ่างฯ (๑๒ แห่ง) รวม ๖๐๔ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๔๒ % ของความจุอ่าง มากกว่าปี ๒๕๕๓ (๓๖๙ ล้าน ลบ.ม.) จำนวน ๒๓๕ ล้าน ลบ.ม.

- ภาคตะวันตก ปริมาณน้ำในอ่างฯ (๙ แห่ง) รวม ๑๖,๓๗๗ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๖๑ % ของความจุอ่าง น้อยกว่าปี ๒๕๕๓ (๑๙,๓๑๘ ล้าน ลบ.ม.) จำนวน ๒,๙๔๑ ล้าน ลบ.ม.

- ภาคตะวันออก ปริมาณน้ำในอ่างฯ (๕๒ แห่ง) รวม ๑,๐๑๙ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๕๖ % ของความจุอ่าง มากกว่าปี ๒๕๕๓ (๘๔๘ ล้าน ลบ.ม.) จำนวน ๑๗๑ ล้าน ลบ.ม.

- ภาคใต้ ปริมาณน้ำในอ่างฯ (๓๕ แห่ง) รวม ๕,๗๖๗ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๖๗ % ของความจุอ่าง มากกว่าปี ๒๕๕๓ (๕,๗๓๙ ล้าน ลบ.ม.) จำนวน ๒๘ ล้าน ลบ.ม.

๓.๓) ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำที่สำคัญต่าง ๆ ณ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๔

- อ่างเก็บน้ำเขื่อนภูมิพลและสิริกิติ์ ความจุที่ระดับเก็บกักปกติ ๒๒,๙๗๒ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำปี ๒๕๕๔ = ๑๐,๙๒๐ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๔๘ % ของความจุอ่าง ปี ๒๕๕๓ = ๘,๘๐๘ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๓๙ % ของความจุอ่าง ผลต่างปี ๒๕๕๓ กับปี ๒๕๕๔ = ๒,๑๑๒ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ = ๑๔.๒๒ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย ๒๖.๙๙ ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก ๑๒,๐๕๒ ล้าน ลบ.ม.

- อ่างเก็บน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ความจุที่ระดับเก็บกักสูงสุด ๙๖๐ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำปี ๒๕๕๔ = ๓๓๖ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๓๕ % ของความจุอ่าง ปี ๒๕๕๓ = ๒๑๑ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๒๒ % ของความจุอ่าง ผลต่างปี ๒๕๕๓ กับปี ๒๕๕๔ = ๑๒๕ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ = ๐.๐๐ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย ๔.๓๗ ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก ๖๒๔ ล้าน ลบ.ม.

- อ่างเก็บน้ำแควน้อย จังหวัดพิษณุโลก ความจุที่ระดับเก็บกักสูงสุด ๗๖๙ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำปี ๒๕๕๔ = ๒๖๕ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๓๔ % ของความจุอ่าง ปี ๒๕๕๓ = ๒๒๒ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๒๙ % ของความจุอ่าง ผลต่างปี ๒๕๕๓ กับปี ๒๕๕๔ = ๔๓ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ = ๒.๗๒ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย ๖.๙๑ ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก ๕๐๔ ล้าน ลบ.ม.

๓.๔) สถานการณ์น้ำทำในลำน้ำสายหลัก ณ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๔ ส่วนใหญ่ อยู่ในเกณฑ์ปกติ ซึ่งน้ำท่าที่มีปริมาณน้ำน้อยจะอยู่บริเวณเหนือเขื่อน ส่วนน้ำท่าบริเวณใต้เขื่อนจะอยู่ในเกณฑ์ปกติ

๓.๕) แผนและผลการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๕๓/๒๕๕๔ จากแผน การเพาะปลูกพืช ทั้งประเทศ ๑๕.๒๙ ล้านไร่ มีการเพาะปลูก แล้ว ๑๘.๐๗ ล้านไร่ มากกว่าแผน ร้อยละ ๑๘ โดยมีการใช้น้ำ แล้ว ๑๘,๖๕๒ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๙๓ จากแผนการใช้น้ำ ๒๐,๑๔๔ ล้าน ลบ.ม. ยังคงเหลือปริมาณน้ำที่ต้องการใช้ อีก ๑,๔๙๒ ล้าน ลบ.ม. ในช่วงนี้มีฝนตกทำให้ลดการใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำลงได้บางส่วน

ส่วนในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา จากแผน การเพาะปลูกพืช ๗.๑๒ ล้านไร่ มีการเพาะปลูก แล้ว ๙.๕๘ ล้านไร่ มากกว่าแผน ร้อยละ ๓๕ โดยมีการใช้น้ำ แล้ว ๘,๐๔๙ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๙๕ จากแผนการใช้น้ำ ๘,๕๐๐ ล้าน ลบ.ม. ยังคงเหลือปริมาณน้ำที่ต้องการใช้ อีก ๔๕๑ ล้าน ลบ.ม. ทั้งนี้ ในภาพรวมคาดว่าราษฎรอาจเพาะปลูกมากกว่าแผนอีกเล็กน้อย แต่ปริมาณน้ำต้นทุนยังคงเพียงพอขณะนี้ได้ส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกฤดูแล้งเรียบร้อยแล้ว ที่เหลือจะเป็นการส่งให้เพื่อการอุปโภคบริโภค

นายภิมุข สิมะโรจน์ สอบถามว่า

๑. จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นในประเทศพม่าและบริเวณจังหวัด เชียงรายในช่วงที่ผ่านมา ความปลอดภัยของเขื่อนต่างๆ เป็นอย่างไรบ้าง

๒. กรณีเขื่อนของภาคเอกชนที่จังหวัดระยองที่พังทลาย กรมชลประทานได้ ประสานกับภาคเอกชนรายดังกล่าว เพื่อดูแลในเรื่องความปลอดภัยของเขื่อนหรือไม่

นายเลิศชัย ศรีอนันต์ ชี้แจงดังนี้

๑. จากการตรวจสอบในเบื้องต้น เหตุการณ์แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้น ไม่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของเขื่อน อย่างไรก็ตาม กรมชลประทานได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความปลอดภัยของเขื่อนต่างๆ แล้ว

๒. กรณีเขื่อนที่จังหวัดระยอง มีลักษณะเป็นทำนบกั้นน้ำไม่ใช่เขื่อน และกรมชลประทานได้ประสานงานกับภาคเอกชนเพื่อดูแลในเรื่องความปลอดภัยของเขื่อนแล้ว

๔) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)

ผู้แทนการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย รายงานสถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำของ กฟผ. ณ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๔ ดังนี้

๔.๑) ปริมาณน้ำในอ่างรวมทุกภาค ๓๔,๘๗๖ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๕๖ % ของความจุอ่าง สามารถรับน้ำได้อีก ๒๗,๕๑๖ ล้าน ลบ.ม. ปัจจุบันมีน้ำใช้งานได้ ๑๑,๗๗๒ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างรวมทุกภาค ๓๕.๐๕ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย ๘๔.๐๖ ล้าน ลบ.ม. แบ่งเป็นภาค ดังนี้

- ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำภาคเหนือ (ภูมิพลและสิริกิติ์) ที่ระดับเก็บกักปกติ รวม ๑๐,๙๐๖ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๔๗ % ของความจุอ่าง สามารถรับน้ำได้อีก ๑๒,๑๖๘ ล้าน ลบ.ม. ปัจจุบันมีน้ำใช้งานได้ ๔,๒๕๖ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างฯ ๘.๕๒ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย ๒๗.๑๕ ล้าน ลบ.ม.

- ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อุบลรัตน์ สิรินคร และจุฬารามณ์) ที่ระดับเก็บกักปกติ รวม ๒,๑๗๔ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๔๗ % ของความจุอ่าง สามารถรับน้ำได้อีก ๒,๕๐๖ ล้าน ลบ.ม. ปัจจุบันมีน้ำใช้งานได้ ๖๙๗ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างฯ ๑.๐๕ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย ๑๒.๓๔ ล้าน ลบ.ม.

/ปริมาณน้ำ...

- ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำภาคกลางและภาคตะวันตก (ศรีนครินทร์และวชิราลงกรณ) ที่ระดับเก็บกักปกติ รวม ๑๖,๒๔๑ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๖๑ % ของความจุอ่าง สามารถรับน้ำได้อีก ๑๐,๓๖๔ ล้าน ลบ.ม. ปัจจุบันมีน้ำใช้งานได้ ๒,๙๖๔ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างฯ ๓.๐๔ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย ๓๐ ล้าน ลบ.ม.

- ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำภาคใต้ (รัชชประภาและบางยาง) ที่ระดับเก็บกักปกติ รวม ๕,๑๒๔ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น ๗๒ % ของความจุอ่าง สามารถรับน้ำได้อีก ๑,๙๖๙ ล้าน ลบ.ม. ปัจจุบันมีน้ำใช้งานได้ ๓,๔๙๗ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างฯ ๒๐.๕๒ ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย ๑๑.๒๔ ล้าน ลบ.ม.

๔.๒) ผลการระบายน้ำเพื่อชลประทานฤดูแล้ง

- โครงการชลประทานเจ้าพระยาใหญ่ ใช้น้ำจากเขื่อนภูมิพลและสิริกิติ์ ๖,๘๐๐ ล้าน ลบ.ม. ซึ่งได้มีการปรับเพิ่มการระบายน้ำตลอดฤดูแล้ง เป็น ๗,๓๐๐ ล้าน ลบ.ม. (เพิ่มขึ้น ๕๐๐ ล้าน ลบ.ม.) ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ - ๑๗ เมษายน ๒๕๕๔ ระบายน้ำไปแล้ว ๖,๕๓๗ ล้าน ลบ.ม. คงเหลือต้องระบายตลอดฤดูแล้ง (๓๐ เมษายน ๒๕๕๔) อีก ๒๖๓ ล้าน ลบ.ม. โดยมีปริมาณน้ำต้นทุนที่ระบายได้ ๔,๒๕๖ ล้าน ลบ.ม. มากกว่าแผนที่ต้องระบาย ๓,๙๙๓ ล้าน ลบ.ม.

- โครงการชลประทานแม่กลองใหญ่ ใช้น้ำจากเขื่อนศรีนครินทร์และวชิราลงกรณ ๔,๓๐๐ ล้าน ลบ.ม. ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๔ - ๑๗ เมษายน ๒๕๕๔ ระบายน้ำไปแล้ว ๒,๕๖๘ ล้าน ลบ.ม. คงเหลือต้องระบายตลอดฤดูแล้ง (๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔) อีก ๑,๗๑๔ ล้าน ลบ.ม. โดยมีปริมาณน้ำต้นทุน ที่ระบายได้ ๒,๙๖๔ ล้าน ลบ.ม. มากกว่าแผนที่ต้องระบาย ๑,๒๕๐ ล้าน ลบ.ม.

๕) กรมอุทกศาสตร์

ผู้แทนกรมอุทกศาสตร์ รายงานสถานการณ์น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา ดังนี้

๕.๑) บริเวณหน้ากองบัญชาการกองทัพเรือ (วัดอรุณ กรุงเทพมหานคร)

- ระดับน้ำสูงสุด เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๔ = ๑.๐๓ เมตร ต่ำกว่ารอบสัปดาห์ที่ผ่านมา ๐.๒๓ เมตร ต่ำกว่าเขื่อนกันน้ำ (๒.๕๐ เมตร) = ๑.๔๗ เมตร

- การคาดการณ์ล่วงหน้า ๗ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๘ - ๒๔ เมษายน ๒๕๕๔ คาดว่าระดับน้ำสูงสุด วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ = ๑.๒๙ เมตร ต่ำกว่าเขื่อนกันน้ำ (๒.๕๐ เมตร) = ๑.๒๑ เมตร

๕.๒) บริเวณป้อมพระจุลจอมเกล้า (ปากน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ)

- ระดับน้ำสูงสุด เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๔ = ๑.๓๔ เมตร ต่ำกว่ารอบสัปดาห์ที่ผ่านมา ๐.๒๘ เมตร ต่ำกว่าเขื่อนกันน้ำ (๒.๒๕ เมตร) = ๐.๙๑ เมตร

- การคาดการณ์ล่วงหน้า ๗ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๘ - ๒๔ เมษายน ๒๕๕๔ คาดว่าระดับน้ำสูงสุด วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ = ๑.๖๗ เมตร ต่ำกว่าเขื่อนกันน้ำ (๒.๒๕ เมตร) = ๐.๕๘ เมตร

๕.๓) ช่วงนี้เป็นช่วงน้ำทะเลหนุนสูงจึงควรเฝ้าระวังปัญหาเรื่องน้ำเค็มล้นเขื่อนกันน้ำเข้ามาในลำน้ำได้

๖) กรมทรัพยากรธรณี

ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี ได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินการจัดทำแผนที่ที่มีความเสี่ยงเกิดเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยระดับชุมชน โดยครอบคลุมพื้นที่ ๗ จังหวัดภาคใต้ที่ประสบอุทกภัย ภาคเหนือ และภาคกลาง โดยจะเริ่มดำเนินการในวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ สำหรับแผนปฏิบัติการเบื้องต้นในการป้องกันเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัย ดังนี้

/๑. จัดทำแผนที่...

๑. จัดทำแผนที่ที่มีความเสี่ยงธรณีพิบัติภัย ทั้ง ๗ จังหวัดในภาคใต้ที่เกิดเหตุ
๒. จัดตั้งแม่ข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเตือนธรณีพิบัติภัย เพื่อให้ดำเนินการหาเครือข่ายเพิ่มเติม โดยมีเป้าหมายอยู่ที่จังหวัดละ ๒๐๐ คน

๗) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ

ผู้แทนสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ รายงานให้ที่ประชุมทราบ
ดังนี้

๗.๑) ฐานข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมช่วงก่อนและหลังเกิดเหตุการณ์อุทกภัย โดยใช้ข้อมูลจากดาวเทียม THEOS ได้บันทึกภาพไว้เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม และ ๔ เมษายน ๒๕๕๔

๗.๒) ข้อมูลจากดาวเทียมที่ใช้ในพื้นที่น้ำท่วมภาคใต้

- วันที่ ๒๙ มีนาคม และ ๑ เมษายน ๒๕๕๔ ใช้ข้อมูลจากดาวเทียม ALOS – PALSAR และ RADARSAT – ๒

- วันที่ ๔,๕ เมษายน ๒๕๕๔ ใช้ข้อมูลจากดาวเทียม THEOS - MS และ RADARSAT

- ๒

๗.๓) การติดตามและประเมินความเสียหายจากอุทกภัย ปี ๒๕๕๔ โดยใช้ข้อมูลจากดาวเทียม (วันที่ ๒๙ มีนาคม - ๕ เมษายน ๒๕๕๔) ดังนี้

- การติดตามและประเมินสถานการณ์อุทกภัยโดยใช้ข้อมูลจากดาวเทียม

- การวิเคราะห์ขอบเขตพื้นที่น้ำท่วมด้วยข้อมูลจากดาวเทียม

- การวิเคราะห์ระยะเวลาการท่วมขังของน้ำท่วม

- การวิเคราะห์พื้นที่น้ำท่วมจำแนกตามประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- การตรวจสอบครีวเรือนที่ประสบอุทกภัยจากฐานข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน/

ชุมชน

- การสำรวจแจงนับหลังคาเรือนโดยใช้ข้อมูลจากดาวเทียมรายละเอียดสูง

- การเผยแพร่ข้อมูลทางเครือข่าย (Web Map Service : WMS)

๗.๔) ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงาน

- ฐานข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม (ก่อนและหลังเกิดเหตุ) (THEOS, RADARSAT, LANDSAT, ALOS, etc.)

- ข้อมูลขอบเขตพื้นที่น้ำท่วมที่ได้จากการวิเคราะห์ในรูปแบบของข้อมูล GIS จำแนกตามระยะเวลาการท่วมขังและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- ข้อมูลจำนวนครีวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยจากฐานข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

- ข้อมูลตำแหน่งที่ตั้งหลังคาเรือนในพื้นที่ประสบอุทกภัย

- รายงานการติดตามสถานการณ์

๗.๕) ผลการดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลจากดาวเทียม

- พื้นที่น้ำท่วมทั้งสิ้น ๓,๒๓๑,๐๑๓ ไร่ (เฉพาะน้ำท่วมขัง) โดยมีพื้นที่ได้รับผลกระทบทั้งสิ้น ๘๕ อำเภอ ๖๒,๘๓๒ ตำบล แยกเป็น จังหวัดนครศรีธรรมราช ๑,๗๕๒,๒๘๓ ไร่ สุราษฎร์ธานี ๖๕๘,๗๓๓ ไร่ พัทลุง ๔๗๓,๙๙๘ ไร่ และสงขลา ๒๓๐,๕๕๔ ไร่

/พื้นที่น้ำท่วม...

- พื้นที่น้ำท่วมส่วนใหญ่พบในพื้นที่นาข้าว พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พืชสวน และไม้ยืนต้น เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และสวนผลไม้

- การตรวจสอบครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยจากฐานข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ปี ๒๕๕๔ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๓๘,๓๕๗ ครัวเรือน และมีประชากรทั้งสิ้น ๔๙๖,๑๔๖ คน

- ความก้าวหน้าของการสำรวจแจงนับหลังคาเรือน โดยใช้ข้อมูลจากดาวเทียมรายละเอียดสูง มีจำนวนหลังคาเรือนทั้งสิ้น ๑๔๖,๙๕๗ หลังคาเรือน พบมากที่จังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และพัทลุง

๗.๖) แผนการดำเนินงานต่อไป

- การวิเคราะห์จำนวนหลังคาเรือนที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม แยกรายจังหวัด
- การจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน

ปัจจุบัน สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศได้ร่วมมือกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยให้เจ้าหน้าที่เข้าไปในพื้นที่เพื่อประเมินความเสียหายจากเหตุการณ์อุทกภัยและธรณีพิบัติภัย

ประธานมอบหมายให้หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการ ดังนี้

๑. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับกรมทรัพยากรธรณี จัดทำแผนป้องกันเหตุการณ์อุทกภัยและธรณีพิบัติภัยในพื้นที่เสี่ยง รวมทั้งแผนการอพยพราษฎรในกรณีที่เกิดภัยและให้เร่งดำเนินการก่อนเข้าสู่ฤดูฝนในปี

๒. สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ ควรมีการชี้แจงให้รายละเอียดว่า ดาวเทียม THEOS สามารถให้ข้อมูลอะไรได้บ้าง เพื่อให้หน่วยงานราชการสามารถนำไปใช้ประโยชน์และไม่ควรเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากหน่วยงานราชการ

มติที่ประชุม : รับทราบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๔๐ น.

(นางสุวิมล วงศ์สุวรรณ)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกลุ่มงานเลขานุการ
คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
ผู้จัดทำรายงานการประชุม